

Το cast της τηλεοπτικής σειράς “Οι αυθαίρετοι” σε χριστουγεννιάτικο επεισόδιο, τότε που η έννοια “γιορτή” μετατρέποταν στην έννοια “μπουζούκια”. Εντοπίστε τους αριστερούς μόνοι σας.

Διαφημιστική καταχώρηση της Νέας Δημοκρατίας στα τέλη της δεκαετίας του '80. Τελικά βέβαια, αποδείχθηκε ότι οι “δεξιοί” δεν ήταν οι μόνοι που αποζητούσαν την “ελεύθερη πληροφόρηση”.

ΕΡΤ: το κύνειο άσμα της αριστερής πολιτισμικής κυριαρχίας και οι παράξενοι δάκτυλοι του

Δυστυχώς, οι ηγέτες, αλλά και οι απλοί υποστηρικτές του αγώνα της ΕΡΤ, πιασμένοι καθώς είναι στη μέγγενη της Τρόικας και στην καθημερινότητα που διαμορφώνει η έκτακτη ανάγκη, φαίνεται πως δεν είχαν ακόμη τον χρόνο να ανατρέξουν στην ιστορία της ΕΡΤ και των ΜΜΕ στην Ελλάδα. Κι όμως, αυτή η ιστορία είναι σημαντική για τον αγώνα, τόσο ενάντια στην διακοπή λειτουργίας των commons της δημόσιας τηλεόρασης, όσο και κατ' επέκταση ενάντια στο μνημόνιο. Γιατί πώς θα παλέψεις ενάντια σε κάτι που δεν καταλαβαίνεις; Και ποια καλύτερη μέθοδος κατανόησης από εκείνη της ιστορικής προσέγγισης; Εδώ είναι που μπαίνουμε εμείς και το ταπεινό περιοδικό μας, πιο χαλαροί (ως απλοί αλληλέγγυοι), με χρόνο και με πλέρια διάθεση για ετούτη τη χρήσιμη συνεισφορά. Θα είμαστε πολύ σύντομοι, σε σχέση με το μέγεθος του θέματος, πιστεύουμε όμως ότι οι ενδιαφερόμενοι είναι απολύτως ικανοί να επεκτείνουν κατά το δοκούν. Λοιπόν:

Η ενσωμάτωση της ελληνικής αριστεράς στο ελληνικό κράτος και η σύσταση του εθνικού κορμού ήταν ένα τιτάνιο εγχείρημα που ξεκίνησε το 1974, ολοκληρώθηκε νομοθετικά το 1982 και πρακτικά το 1989. Η αριστερά της χώρας μπορεί να μην συμμετείχε πολύ σε κυβερνήσεις, ανέλαβε όμως τον έλεγχο δύο κομβικών περιοχών του ελληνικού κράτους. Η μία περιοχή ήταν οι ανώτατες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος, τόσο όσον αφορά τους καθηγητές, όσο και τον φοιτητικό συνδικαλισμό. Εκεί, ειδικά στις σχολές των “ανθρωπιστικών επιστημών”, οι αριστεροί διανοούμενοι ανέλαβαν να γράψουν την ιστορία της χώρας όπως αντιστοιχούσε στους νέους καιρούς.¹

Η άλλη περιοχή του κράτους που παραδόθηκε στην κρατικοποιημένη αριστερά ήταν αυτό που, για κάποιο ανεξχνιάστο λόγο, ενώ χρηματοδοτείται και εκπορεύεται από το κράτος, επιμένουμε να αποκαλούμε “πολιτισμική παραγωγή”. Η κυριαρχία της αριστεράς στην “πολιτισμική παραγωγή” είναι βέβαια πολύ παλιότερη από το 1974. Ο εμφύλιος πόλεμος, εκτός από μάχη για την εξουσία, υπήρξε και πλημμύρα νέων ιδεών, αξιών και κοινωνικών συμπεριφορών. Αυτή η παραγωγή μπορεί να καταπνίγηκε προσωρινά με την στρατιωτική ήττα, αλλά δεν σταμάτησε εντελώς να υπάρχει. Μετά το 1950, κατέληξε σε μια αριστερή υψής κυριαρχία στην πολιτισμική παραγωγή (στη μουσική, στη λογοτεχνία, στην ποίηση, στο θέατρο, ακόμη και στον κινηματογράφο). Ήταν τρόπος τινά ο τρόπος με τον οποίο οι ηττημένοι του εμφυλίου πήραν την πικρή τους εκδίκηση.

Έτσι είχε η κατάσταση το 1974, όταν ο γιγάντιος κουντικός οργανισμός της Ελληνικής Ραδιοφωνίας και Τηλεόρασης απελευθερώθηκε από τα δεσμά των “Συνταγματαρχών” και άρχισε να μετατρέπεται στον πρώτο μεγάλο ενδιάμεσο μεταξύ του κράτους και της αριστεράς. Το εργατικό δυναμικό παρέμεινε απaráλλακτο όπως είχε διοριστεί τον καιρό της Χούντας. Η διοίκηση, από την άλλη, άλλαξε αμέσως. Την τηλεόραση ανέλαβαν ο Παύλος Μπακογιάννης και ο Δημήτρης Χορν. Στο ραδιόφωνο, διευθυντής έγινε ο Μάνος Χατζιδάκις. Πρόεδρος του Δ.Σ. ο Οδυσσεύς Ελύτης. Μέλη ο Παντελής Βούλγαρης, ο Παύλος Ζάννας, ο Γιώργος Βέλτσος, ο Τάκης Τσίρος, η Τατιάνα Γκρίτση-Μιλλιέζ κλπ.² Αυτή η αριστεροδέξια σύνθεση (μια από τις πρώτες στιγμές έμπρακτης εθνικής ενότητας στην μετεμφυλιακή ιστορία της χώρας) ανέλαβε να χρηματοδοτεί με όλο και μεγαλύτερη γενναιοδωρία τους αριστερούς “καλλιτέχνες”. Δηλαδή να τυποποιεί και να κρατικοποιεί την αριστερή πολιτισμική κυριαρχία, όχι μόνο με το δέλεαρ του δημόσιου βήματος, αλλά και με τα ισχυρότερα δεσμά του (κρατικού) χρήματος.

Το έργο που είχε αναλάβει η ΕΡΤ ήταν στρατηγικής σημασίας. Στα χρόνια που ακολούθησαν, η ιδεολογία της εθνικής συμφιλίωσης διατυπώθηκε με εύπεπτους όρους και διαδόθηκε στις αγαπημένες “μάζες” με το πανίσχυρο εργαλείο του τηλεοπτικού δέκτη. Όταν λέμε “ιδεολογία της εθνικής συμφιλίωσης” δεν πρέπει να έχουμε κατά νου αποκλειστικά τα πονήματα άμεσου προπαγανδιστικού χαρακτήρα, όπως το “ιστορικό” ντοκιμαντέρ του Φώτου Λαμπρινού για τον Άρη Βελουχιώτη (1982). Μαζί πρέπει να προσθέσουμε και το βαθύτερο θεμέλιο της εθνικής ενότητας, δηλαδή την καταναλωτική ιδεολογία, την εδραίωση του βασιλείου του εμπορεύματος ως του πραγματικού κοινωνικού χώρου που βρίσκεται υπεράνω “αριστεράς” και “δεξιάς”. Πράγματι, αν το πρώτο είδος “πολιτισμικής παραγωγής” εδραιώθηκε καλά στη δεκαετία του '80 στήνοντας μια εθνική αφήγηση για την ελληνική ιστορία, το δεύτερο είδος είχε ακόμη πολύ δρόμο να διαβεί. Και τον διάβηκε. Από το 1989 και μετά.

Αν υπάρχει ένα γεγονός από ολόκληρη την ιστορία των ελληνικών ΜΜΕ που δεν πρέπει να ξεχνιέται, αυτό είναι ότι τα ιδιωτικά ΜΜΕ στην Ελλάδα στήθηκαν με την ρητή συμφωνία της αριστεράς. Ο νόμος 1244/89 που αναγνώριζε το δικαίωμα των κορυφαίων εκπροσώπων της ελληνικής αστικής τάξης να εκπέμπουν οργανωμένα τη γνώμη τους κατευθείαν στα νεόχτιστα σαλονάκια του “λαού”, ψηφίστηκε α-

πό την κυβέρνηση Τζαννετάκη, δηλαδή την συγκυβέρνηση αριστεράς και δεξιάς που σήμερα έχει μείνει στη μνήμη με τη ταμπέλα “βρώμικο '89”. Και για να είμαστε πιο συγκεκριμένοι, ο νόμος είχε από κάτω την υπογραφή του τότε υπουργού των Εσωτερικών Νίκου Κωνσταντόπουλου. Το MEGA Channel, το πρώτο ιδιωτικό κανάλι της χώρας, άρχισε να εκπέμπει στις 20 Σεπτεμβρίου του 1989. Η ιδιοκτησία του καναλιού ήταν ισόποσα μοιρασμένη ανάμεσα στους Χρήστο Λαμπράκη, Βαρδή Βαρδινογιάννη, Γιώργο Μπόμπολα, Αριστείδη Αλαφούζο και Χρήστο Τεγόπουλο, ακριβώς δηλαδή στους εκπροσώπους της αστικής τάξης που μέσα από τις εφημερίδες τους είχαν γεννήσει και προωθήσει το “σκάνδαλο Κοσκωτά”.³

Φυσικά υπάρχουν πολλά να πει κανείς για τις μάχες που έλαβαν χώρα από το 1989 έως το 1991 στο εσωτερικό του ελληνικού κράτους και της αστικής του τάξης. Εκείνο που ενδιαφέρει εδώ ωστόσο είναι η απόλυτη συμφωνία της αριστεράς στην ίδρυση της ιδιωτικής ραδιοφωνίας και τηλεόρασης στην Ελλάδα. Κανείς δεν απαγόρευε στους αριστερούς, που είχαν δεχθεί να συγκυβερνήσουν για χάρη της “κάθαρσης”, να αρνηθούν την υπογραφή τους. Ούτε άλλωστε και στους δεξιούς να περιμένουν λίγους μήνες προτού προωθήσουν την “νεοφιλελεύθερη ατζέντα τους”. Κι όμως, οι αριστεροί υπέγραψαν και η “ιδιωτική τηλεόραση” γεννήθηκε με πλέρια εθνική έγκριση.

Φυσικά τα κίνητρα ήταν χιλίων ειδών. Για παράδειγμα δεν πάνε πολλά χρόνια που ο Νίκος Κωνσταντόπουλος, πάλαι ποτέ αρχηγός της αριστεράς της χώρας και υπογράφων τον νόμο 1244/1989, εμφανίστηκε για σύντομο χρονικό διάστημα ως υψηλόβαθμος υπάλληλος της οικογένειας Βαρδινογιάννη δίκως το γεγονός να απασχολήσει το και καλά αντικαπιταλιστικό κόμμα του. Πολύ σημαντικότερο από τις υπαλληλικές σχέσεις ωστόσο είναι το (γενικότερο, αν και ξανά υπαλληλικής φύσεως) γεγονός ότι η πολιτισμική κυριαρχία της αριστεράς, που είχε χτιστεί και επιστημοποιηθεί τα προηγούμενα χρόνια, θα μπορούσε πλέον να εξαργυρωθεί πέρα από τα στενά πλαίσια της ΕΡΤ -στις πλούσιες ποτίστρες της νεογέννητης διαφήμισης και του αφάνταστα γενναιοδωρου ιδιωτικού τομέα.

Πράγματι, οι αριστεροί του πολιτισμού βρήκαν δουλειές με φούντες στα ιδιωτικά κανάλια των αρχών της δεκαετίας του '90. Το “ψυχαγωγικό πρόγραμμα” των νέων ελληνικών σειρών αποτέλεσε πηγή εργασίας και ανεπανάληπτων εσόδων για πλειάδα αριστερών “ανθρώπων της τέχνης και του πολι-

Η πρώτη εργολαβία των ελεύθερων ΜΜΕ στην Ελλάδα ήταν η διοργάνωση των καλλιστείων. Εδώ η πρώτη σχετική καταχώρηση του νεογέννητου ΑΝΤΙ του Κυριακού (1990). Προφανώς έχουμε να κάνουμε με τους αρχαίους διαύλους μεταξυ άκρας δεξιάς και σωματεμπορίας σε νέα συσκευασία. Ή όπως το έλεγε η βίβλος του lifestyle, δηλαδή το περιοδικό ΚΛΙΚ, “τι να τα κάνεις τα λεφτά αν είναι να την παίζεις;”

τισμού”, από τον ροκ καλλιτέχνη και μετέπειτα φίλο του Κάρατζιτς Βλάσση Μπόνατσο μέχρι τον κυριλέ και αειθαλή Σπύρο Παπαδόπουλο, δίχως βέβαια να ξεχνάμε τους καλλιτέχνες αμιγούς Εξαρχειακής προέλευσης του είδους Δημήτρης Πουλικάκος κλπ, κλπ. Η Κατερίνα Γώγου πάντως, αυτοκτόνησε το 1993 -έτσι το λέμε, στο άσχετο.

Πίσω από την άνοιξη των ιδιωτικών ΜΜΕ στις αρχές της δεκαετίας του '90 δεν βρισκόταν βέβαια το ζήτημα του “ποιος θα βρει δουλειά, πού”. Το πολύ γενικότερο εγχείρημα που ήρθε εις πέρας με επιτυχία ήταν η πραγματική ολοκλήρωση της εθνικής ενότητας με την προσθήκη της πλήρους κυριαρχίας του ατομισμού και του φετιχισμού του εμπορεύματος στο ήδη κατασκευασμένο μίγμα του αριστερού πατριωτισμού. Από το 1989 και μετά, οι νυν και πρώην άνθρωποι της αριστεράς κυριάρχησαν στα “νέα ελεύθερα ΜΜΕ” και τις διαφημιστικές εταιρείες που τα χρηματοδοτούσαν. Από αυτά τα μετερίζια κατασκεύασαν και προσέφεραν στον -τότε μόλις κατασκευασθέντα- “ελληνικό λαό” την τελευταία και καθοριστικότερη αριστερή πολιτισμική συνεισφορά: την αποενοχοποίηση του πλούτου, τον σεξισμό και τον ρατσισμό, τον φετιχιστικό καταναλωτισμό, τον πιο ξεδιάντροπο ιμπεριαλιστικό εθνικισμό, την ιδέα του τέλους της εργασίας. Αυτό που με μια λέξη λεγόταν τότε lifestyle.

Σήμερα η ιστορία χαμογελάει. Οι μισοί ιδεολόγοι των “νέων ελεύθερων ΜΜΕ” των '90s μπορεί να ήταν αριστεροί. Οι άλλοι μισοί όμως, και κυρίως οι ιδιοκτήτες τους, ήταν οι πιο μαύροι φασίστες φερμένοι κατ' ευθείαν από την ταγματασφαλική παράδοση της χώρας. Και όπως βλέπουμε, οι φασίστες συνεχίζουν αποκαλιωμένοι την προσφορά τους στο έθνος. Οι αριστεροί ιδεολόγοι από την άλλη, αποδεικνύονται όλο και πιο άχρηστοι. Όσοι μπόρεσαν, γύρισαν στην ΕΡΤ (ο αγαπημένος Σπύρος Παπαδόπουλος π.χ.). Και τώρα τελευταία, όλο και περισσότερο, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, όλοι κοιτάζουν κατάματα τον κάλαθο των αχρήστων.

Αυτά λοιπόν με τη σύντομη συνεισφορά μας στον αγώνα της ΕΡΤ, ελπίζουμε να φανήκαμε χρήσιμοι.

Μένει όμως και κάτι ακόμη να ειπωθεί, γενικότερο και από την ιστορία των ΜΜΕ στην Ελλάδα.

Συγκεκριμένα, η ειρωνεία με όλα αυτά είναι ότι ακόμη κι έτσι, αντιμέτωπη με τον σκουπιδοντενεκέ, η πιο ξεφτιλισμένη αριστερά του κόσμου έχει κάτι ακόμη να προσφέρει στον ελληνικό καπιταλισμό. Δείτε το: ο φασισμός καλπάζει, οι ελληνικές τράπεζες μοστράρουν τα άδεια ταμεία τους για “ανακεφαλαιοποίηση”, η Ανατολική Μεσόγειος ετοιμάζεται να πάρει φωτιά, τα στρατόπεδα συγκέντρωσης γεμίζουν, η “ανομία” έχει γίνει η μοναδική χρήσιμη “κοινωνική επιστήμη”.

Αλλά όλα αυτά θα εξαφανιστούν ψηφίζοντας σωστά στις επερχόμενες εκλογές! Κι έτσι, με αυτούς τους στίχους, είναι που γύρω από τον βωμό της Λεωφόρου Μεσογείων τραγουδιέται το κύκνειο άσμα της αριστερής πολιτισμικής κυριαρχίας. Λογικά πρέπει όλοι να κρατήσουμε ενός λεπτού σιγή.

1. Σχετικά μπορεί να δει κανείς το Σπυδές στο Γαλανόμαυρο, *Ο Ελληνικός Φασισμός στον Μεσοπόλεμο: Περί της Ιστορίας του Φασισμού και της Σημερινής της Χρήσης*, Antifasciaria, 2013. Ειδικά την εισαγωγή.
2. Πόπη Διαμαντάκου, “Το σαραντάχρονο ψυχόδραμα της ΕΡΤ”, Καθημερινή, 16/6/2013.
3. Μαρία Κομνηνού, “Ιδιωτική Τηλεόραση”, στο Βαμβακάς Βασίλης & Παναγιώτοπουλος Παναγής (επ.), *Η Ελλάδα στη Δεκαετία του '80: Κοινωνικό, Πολιτικό και Πολιτισμικό Λεξικό*, Πέρασμα, 2010.

DEPRESSION

Με τη διαφορά ότι αυτή τη φορά έγιναν στο Χαλάνδρι. Οπότε λογικά, τώρα που μιλάμε, ψήνεται μαραθώνιος.

12/6: Ο Λουκιανός Κηλαηδόνης ετοιμάζεται να επαναλάβει τον θρίαμβο του “πάρτυ στη Βουλιαγμένη”. Το “πάρτυ” είχε γίνει το 1983, είχε μαζέψει 100.000 κόσμο, ήταν η “πρώτη εμφάνιση μιας μη στρατευμένης τέχνης”, είχε καταγγεληθεί από το ΚΚΕ γιατί “έβριθε πορνικών συμπλεγμάτων” και μπορεί κανείς να το δει στο you tube γιατί τότε είχε καλυφθεί από την ΕΡΤ. Σήμερα, ψυχανεμιζόμενος τις ανεπαίσθητες αλλαγές που έχουν έκτοτε επέλθει στην ελληνική κοινωνία, ο ευαίσθητος καλλιτέχνης ετοιμάζεται να στήσει τα όργανα στον κήπο του Μεγάρου Μουσικής και να ζητήσει κάλυψη του δρώμενου από τον ΣΚΑΙ.

13/6: Προ των πυλών βρίσκεται η νομιμοποίηση της κατάσχεσης πρώτης κατοικίας για χρέη προς τις τράπεζες. Οι ενδιαφερόμενοι δεν πρέπει να απελπίζονται. Πάντα υπάρχει το επιχείρημα “θα ήθελα να μου κατάσχουν το σπίτι, αλλά δεν έχω την οικονομική δυνατότητα” που, απ' ό,τι φαίνεται, βγάζει νόημα για τουλάχιστον 23% των συμπολιτών μας, οπότε αξίζει να το δοκιμάσει κανείς.

13/6: Από τον Αύγουστο του 2012 μέχρι τον Απρίλιο του 2013, 85.000 αλλοδαποί προσήχθησαν στα αστυνομικά τμήματα. Εξ αυτών, δίχως νομιμοποιητικά έγγραφα βρέθηκε λιγότερο από το 6%. Παράξενη αυτή η κραυγαλέα αστοχία στην αντιμετώπιση ενός κοινά αποδεκτού προβλήματος, αφού είναι γνωστό τοις πάσι ότι η συντριπτική πλειοψηφία των “παράνομων” μεταναστών εργάζεται κανονικά στις Μανωλάδες. Αλλά πάλι αυτό μας φέρνει αντιμέτωπους με το μεγάλο ζήτημα της ελλιπούς εκπαίδευσης της ελληνικής αστυνομίας... (προετοιμάζουμε το τι θα λέμε όταν κερδίσουν τις εκλογές τα Εξάρχεια).

14/6: Τα επιχειρήματα υπεράσπισης της ΕΡΤ πολλαπλασιάζονται: Ποιος θα μεταδίδει τα θέματα των πανελληνίων; Ποιος θα χρηματοδοτεί ντοκιμαντέρ για την εθνική αντίσταση; Ποιος θα μας παίξει Σκακώτα; Ποιος θα τονώνει το εθνικό φρόνημα στη Φλώρινα και τα νησιά του Αιγαίου; Όντως, τότε που ο μητροπολίτης Φλώρινας Αυγουστίνος Καντιώτης είχε αφορίσει τον Θόδωρο Αγγελόπουλο, τον Μαρτσέλο Μαστρογιάνι, μαζί και όλους τους τους κομπάρσους, ιδιωτική τηλεόραση δεν υπήρχε, οπότε είναι βέβαιο ότι το εθνικό του φρόνημα τονώνονταν αποκλειστικά από την ΕΡΤ. Μη σας πούμε ότι άκουγε και Σκακώτα.

15/6: Ο γηραιότερος άνθρωπος του κόσμου πεθαίνει και με την ευκαιρία μαθαίνουμε τις μεθόδους με τις οποίες έφτασε 115 ετών. Συγκεκριμένα ότι καθόταν πολύ στον ήλιο, έτρωγε ελάχιστα και παρακολουθούσε ανελλιπώς τις συνεδριάσεις του ιαπωνικού κοινοβουλίου στην τηλεόραση. Πρόκειται σαφώς για τεχνικές διαστολής του χρόνου που μπορεί να χρησιμοποιηθούν, όχι μόνο καθεαυτές, αλλά και ως γενική ιδέα. Για παράδειγμα, οι τυχεροί που παρακολούθησαν ανοικτή συνέλευση του συνόλου της αριστεράς να συνδιαμορφώνει πολιτικές θέσεις στη Μεσογείων, ένα χρονάκι το έχουν κερδίσει ήδη.

16/6: Έλληνες φοιτητές κάνουν μεταπτυχιακά στη Βρετανία και μόλις τελειώσουν ρίχνουν πιστολιά και εξαφανίζονται. Συνολικά η αξία των πιστολιασμένων μεταπτυχιακών ανέρχεται σε 4,3 εκατομμύρια αγγλικές λίρες. Αλλά έτσι είναι αυτά. Πας να μεταναστεύσεις και ξάφνου ανακαλύπτεις ότι δεν έχεις την οικονομική δυνατότητα...

18/6: Το ίδρυμα της Βουλής για τον κοινοβουλευτισμό και τη δημοκρατία διοργανώνει έκθεση με θέμα την δολοφονία του Γρηγόρη Λαμπράκη. Ηθικός αυτουργός ο Ευάνθης Χατζηβασιλείου, κολλητός του Καλύβα. Τίτλος: “Βία κατά εκπροσώπων του λαού: 50 χρόνια από τη δολοφονία του Γρηγόρη Λαμπράκη”. Αρχικά ήταν να την λένε “Ανομία και οι επιπτώσεις της ελλιπούς αστυνόμευσης στην περίπτωση του Γρηγόρη Λαμπράκη”, αλλά στην έκθεση βοήθησαν και οι αριστεροί των ΑΣΚΙ, οπότε καταλαβαίνετε: τους πίεσαν τους δεξιούς! (Είχαμε υποσχεθεί να μην ξαναπούμε “πίεση”, αλλά μας πιέζει η πραγματικότητα).